

„Edinost“

Izšla enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni
— naročnino se plačevati naprej. Na naročnino brez priložne naročnine se oprava ne obračuna.

o tabakarnah v Trstu se prodajajo po same številke po 6 stotink (3 avč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 avč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglašit. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nepravilni dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inšertov v ulici Molin pl. 600 št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Brezobzirnost Madjarov. Potreba odpora.

VIII.

Sivari so torej jasne, vidne za vsako oko, na dlani, torej nentajljive. Odkar je uveden duvalizem, pričajo vsi dogodki, koliko moč so si Madjari znali pridobiti nad vso monarhijo. Oni so absolutni gospodarji v oni drugi polovici, kjer so nemadbarske narodnosti — večino prebivalstva! — ponižali v položnje helotov. Nadalje pričajo dogodki, da Madjari umejo terorizirati tudi našo polovico monarhije. In sicer politični in gospodarski. Kako nas madjarski pritiski dušijo politično, priča znani in notorični fakt, da se v naši polovici ni moglo vzdržati nobeno ministerstvo, čim je postalo Madjarom neljubo. Če pa pomislimo, da upliv Madjarov na politično položnje v naši polovici deluje v smeri, ki odgovarja njihovi domači politiki, urejeni na popolno udušenje nemadbarskih narodnosti na Ogerskem, potem nam je dovolj jasno pred očmi vsa ogromna škoda, ki jo trpimo avstrijski Slovani vsled uvedanja duvalizma, oziroma vsled moči, ki je narasla Madjarom vsled razcepilne monarhije!! Trditi se more z vso, z absolutno gotovostjo, da bi stvari v tej polovici monarhije stale vse drugače, nego stoje faktično, ako bi Madjari ne imeli toliko moči tudi do našega notranje-političnega življenja. Dase avstrijski Slovani po 30-letni veljavnosti temeljnih zakonov o enakopravnosti morajo boriti še za najprimitivnejše ustavne pravice, na tem se imajo zahvaliti v prvi vrsti Madjarom! Da niso Madjari pomagali Nemcem vzdrževati nemške hegemonije in da jih niso s tem utrjali v veri, da je nemški življ predstiran, od Previdnosti ali usode določen za nadvladanje v Avstriji: avstrijski Nemci bi se bili že davno morali odpovedati teoriji o kladivu in nakovalu, odpovedati bi se bili morali že davno misli, da le oni morejo biti kladivo, Slovani pa nakovalo! Zadovoljiti bi se morali z deležem v državi, ki bi odgovarjal njihovu številu in spoprijazniti bi se morali z razmerjem enakih med enakimi in ne bi zahtevali vzvišenega stališča Herrnvolka, s katero doli pangermani kar naravnost in odkrito govore o uničenju vse nenemške — večine v državi avstrijski.

Na Madjarih je po velikem delu krivda,

da se je preko naše države razlila povodenj vsenemškega gibanja. Na Madjarih je krivda, da morejo iz Prusije došli emiserji vsenemške propagande svobodno netiti fanatizem in šovinizem nemških mas v Avstriji in odpirati istim perspektivo na neizogibno združenje avstrijskih pokrajin nekdanjega nemškega »bunda« z — Velikonemčijo. Seveda se utegne to silno maščevati tudi nad Madjari samimi: to, da so v grdi nacionalni sebičnosti, v odškodnino, da so jim Nemci po ustvarjenju duvalizma pustili svobodno roko za dušenje nemadbarskih narodnosti v ogrski polovici, postavili svoj vpliv v službo nemške hegemonije. Ne: utegne — ampak prav gotovo se bo to krvavo maščevalo nad Madjari, ako se ne posreči zaustaviti plazja vsenemškega gibanja, ki se je od gori s pruskih višin jel valiti doli na avstrijske planjave. Kajti izključeno je, da ne bi ta silni plaz, ali pa val — kakor se je v Pragi izrazil general Komarov — potem zajel in udušil tudi madjarskega elementa. Ako bi se Slovani dali voditi le od instinktov maščevalnosti in škodoželjnosti, bi morali le želeči Madjarom take katastrofe in se veseliti plačila, ki se jim pripravljajo.

Ali avstrijski Slovani se morajo dati voditi od skrbi za lastno ekzistenco, od spoznanja velike nevarnosti, ki jim je javstala po nemški agresivni in eksp. nizi politiki. Zato pa ravno Slovani ne morejo blagoslovljati ure, ko se je v letu 1867 sklenil duvalizem, in morajo proklinjati trenotek, ki je še bolj podivjal madjarsko domisljavnost in zaslepil voditelje Madjarov, da so v tej zaslepljenosti svoji, v brezobzirnosti do avstrijske monarhije in v netoleranci do slovanskega življa postali najpridnejši povspeševatelji velikonemškega gibanja, ne da bi le slutili, da to gibanje ni nič bolj nevarno Slovanom monarhije in monarhiji sami, nego njim samim: Madjarom.

Tudi monarhijo so Madjari oškodovali neizmerno. Da niso oni tako pogubno vplivali na dogodke v naši polovici monarhije, da niso redno zastavljali roke vsakemu avstrijskemu ministerstvu, ko se je morda pripravljalo, da konsolidira razmere v Avstriji in da skupno monarhijo navede do odmerjen jej velike zgodovinske naloge; da niso Madjari sklenili z Nemci nekake pogodbe v vzajemno zavarovanje: Wolfovei in Schöne-rerjanci bi stali v temi zaslužene brezposelnosti... in ne bi mogli pehati naše

države iz krize v krizo, kakor jo v resnici peljajo, da se kar ne more rešiti iz mrzličnega stanja...

Zato je neizogibno potrebno, da navstane najodločnejši odpor proti brezobzirnosti Madjarov. Takov odpor zahteva interes nas Slovanov, interes monarhije in interes — istih Madjarov samih!

Iz-pred naših sodišč.

Pred nekoliko tedni se je vršila na tukajšnji c. kr. deželni sodnji v kazenskih stvareh neka kazenska prizivna razprava radi razžaljenja časti. Ta razprava je bila zelo zanimiva in mi jo hočemo tu osvetliti, da še enkrat podamo jasno sliko o naših sodnijskih razmerah, da še enkrat pokažemo in dokažemo, kako krivico — in sicer ne samo moralno, ampak tudi materialno — trpimo mi Slovenci radi nepoznavanja in neupoštevanja našega jezika od strani c. kr. uradnikov.

Torej k stvari.

Nekdo z našega Krasa je razžalil drugega z besedami: »Vi ste zmnočen« (zmešan, nečiste pameti) Zaradi tega razžaljenja je žalilec dobil od sežanske okrajne sodnije primerno kazen. Ker pa se ni hotel udati tej kazni, uležil je priziv na drugo instanco in vsled tega priziva se je obdrževala, kakor gori omenjeno, prizivna razprava na tukajšnjem c. kr. deželnem sodišču.

Prizivni razpravi je predsedoval deželnega sodišča svetnik Petronio vspricho treh tovarišev, od katerih dvojica še precej dobro (tako se menda hvalita sama) poznava slovenščino. (Morala pa bi jo poznavati popolnoma, ker sta rojena Slovenca.)

In sedaj čujte!

Čim je predsednik proglasil razpravo odprto, se je — brez da bi bil niti samo informativno zaslišal stranko — posvetoval se svojima tovarišema in je v imenu Njeg. Veličanstva proglasil razsodbo, s katero je bil obtoženec rešen kazni prisojene mu od okrajne sodnije v Sežani, ter je bilo naloženo stranki-tožiteljici, t. j. razžaljenemu, da plača žalilec vse stroške prve in druge stopnje, a vse to iz razloga, ker v besedi »zmnočen« ali — kakor se je izrazil predsednik — »bagnato« ni obseženo nikako razžaljenje časti!!

Torej v pričlo senata, v katerem sedita

dva slovensčina večja svetnika, in v pričlo strank slovenske narodnosti, katerih niti povprašali niso o pomenu besede »zmnočen«, proglašajo predsednik žalilec oproščenim, češ, da beseda »zmnočen« pomenja »bagnato« in da v tej besedi ni obseženo kaznjivo dejanje in obsoja razžaljenega v povračilo vseh stroškov?! Nečuvno, neverjetno, a resnično!

Ubogi mož torej ne da ni zadobil zadoščenja, do kakoršnjega je imel pravico, ampak mora vrhu tega plačati še toženi stranki stroške. In vse to radi nepoznavanja našega jezika od strani c. k. sodnijskih uradnikov!

Rekli smo: radi nepoznavanja jezika! Ali mislimo, da bi bila na pravem mestu tudi beseda »površnosti«, ker na vsaki način moralo se je toliko predsedniku senata, kolikor njegovima tovarišema zelo čudno zdeti, kako je mogel okrajni sodnik obsoditi moža zaradi besede »zmnočen« (bagnato)?! In če niso umeli značenja besede »zmnočen« — ki je bila baje v obsodbi tako zaznamovana, da se jo je moralo takoj razložiti od besede »zmnočen« zakaj ni predsednik poprašal žalilca, kaj je hotel reči z isto besedo in kaj da ista pomenja, pa bi se bila stvar razjasnila in sodni dvor ne bi bil gotovo izrekel tako absurdne sodbe!

Mislamo torej, da je iz tega zazloga opravičena naša trditev, da je v navzočem slučaju tudi površnost zakrivila to absurditeto!

Sedaj pa še nekaj opazk.

Nastaje vprašanje, kaj bi mogla na to razžaljena, a vendar obsojena stranka storiti? Kakšne korake bi moralo na to ukreniti predsedništvo deželnega sodišča, oziroma državno pravdnštvo, katera — če jima ta slučaj ni znan — dajemo s tem istega do znanja?! In slednjič, bo li mogla razžaljena stranka konečno zadobiti zadoščenje?

V smislu § 479. k. p. r. more se proti razsodbam sodnega dvora, o prizivih proti razsodbam okrajne sodnije, vložiti pritožba ničnosti v obrambo zakona in državni pravdniki so obvezni take slučaje, v katerih se more vložiti omenjena pritožba, naznaniti generalnemu prokuratorju na najvišem kasacijskem sodišču. — Naš slučaj spada pod one slučaje, v katerih bi se gori omenjena pritožba morala vložiti, in radovedni smo, da-li je gosp. predsednik dež. sodišča, kateremu bi

PODLISTEK

Za dežjem solnce sije.

— Povest iz prejšnjih stoletij; prevle Bukovič. —

Otrok se je oziral plaho okolo sebe in je vprašal: So-li odšli divji možje, ki so me strgali od mame in me odveli v gojzd ter pustili tam?

Na vprašanje Lavre, kdo da mu je oče, je odgovoril fantiček, da ne pozna očeta in da mati vsikdar joče, kadar govori o njem.

Na prijazno nagovarjanje in mirjenje je rekel fantič otroško-najvno: Pa bodita, ti moj oče in ti moja mati! Jaz vaju bom tako rad ubogal kakor svojo mater!

In Lavri se je v sreč, ki je neizmerno hrepenelo po izgubljeni sreči, bolj in bolj vzbujala misel, da bi ta otrok za vedno ostal pri njej. Oh, kako po materinski bi ga negovala!

Dolgo, dolgo, sta se Rodrigo in Lavra še razgovarjala sem in tja o korakih, ki jih treba storiti, ali do pravega zaključka nista prišla.

Naslednje jutro sta mu pogledala in preiskala vso obleko, ki je bila lepa in čista. V srajco sta bili vsiti črki E. M. Sodila sta, da

otrok ne more biti priprostih starišev. Rodrigo je sklenil poizvedovati o stariših. Z druge strani pa se je zopet — in sicer ravno zato, ker je sodil, da je otrok dobrih starišev — bal, da bi stvar preveč prišla v javnost, ker bi to utegnlo škodovati otroku in tudi njemu samemu. Zato je le osebno poizvedoval o stvari, toda brez vspeha. Vsa zasledovanja so ostala brezuspešna; ni najmanj sledi ni mogel najti od nobene strani.

Mali Edvard si je s svojo otroško ljubeznivostjo kmalu pridobil vso naklonjenost in ljubezen Rodriga in Lavre. Otrok je bil nenavadno poslušen in ubogljiv ter izredno prijazen z vsemi. Mala Lavrica mu je bila zvesta tovarišica. Skupno sta se igrala in skoro sta bila med seboj kakor brat in sestra.

Ko sta stara tako skupaj sedela, sta rada jemala malega Edvarda med-se in sta ga izpraševala, da bi kaj izvedela o prejšnjem življenju otročičevem. On pa jima ni vedel nič razločnega povedati. Tudi ni vedel imena svojih starišev. Samo toliko je vedel, da je živel v lepih sobanah in da je bil obdan od mnogih služabnikov. Vse drugo je ostalo v temni tajnosti.

Tako so minevali dnevi. Edvard je rasel in minolo je nekaj let. In tako je videl vsakdo v Edvardu le svojca v hiši Rodriga.

gov. Pa je bilo tudi vse vedenje njegovo tako, da se je priljubljal vsem. Najraje pa sta se imela z Lavrico... In tako se je v hiši Rodrigovi polagoma zopet naselilo zadovoljstvo...

Ali ni bilo uscjeno, da bi bilo trajno tudi to zadovoljstvo. Zopet so se zbirali oblaki nad temi dobrimi ljudmi. Stara Lavra je začela zopet resno bolehati. Posledic neopisnega strahu in globoke materinske žalosti, ki jo je morala prestatiti o tragični smrti svojega edinega sina, ni bilo možno odpraviti in zdravje njeno je bilo pokvarjeno za vselej. Hiral je sicer počasi, ali brez prestanka. V zadnje čase pa so jo jele hitreje zapuščati moči. Propadala je od dne do dne. Kmalu je imel stari Rodrigo pred seboj kruto gotovost, da tu ni več pomoči...

In res: kmalu je prišla ura, ko sta se zvesta zakonska, neizmerno ljubeča drug drugu zvesta, morala ločiti za vedno. Lavra je v naročju zvestega soproga izročila Bogu svojo dobro dušo...

Zopet se je naselila globoka žalost med temi dobrimi ljudmi in z žalostjo je v hiši zavladala mučna moreča tišina. Starega Rodriga je smrt soproge tako potrla, da bi bil obnemogel pod težo svoje velike žalosti, da ga ni ljubezen do hčerke vzdrževala po koncu.

V tej ljubezni je iskal vseh mogočih načinov, da bi pozabljal svoje žalosti, kajti neprestano ga je mučila skrb ljubečega očeta, da ne bi mu otrok prežgodaj postal — sirota...

Oh, kako pogostoma se je spominjal srečne minulosti...! Na srečne čase, ko je srečno in zadovoljno živel v svoji družini! In sedaj?! Kaka grozna sprememba! Dvojico bitij, katere je nosil v svojem sreč, mu je pobrala smrt. Sinček in soproga mu ležita v hladni zemlji...

Na ženitev seveda ni mislil več. Prvo radi svojih let, v drugo radi — svoje Lavrice. Ne, mačhe ne bi hotel dati svojemu detetu! Skrb za Lavrico je poveril stari služkinji, o kateri zvestobi in udanosti je bil uverjen. Skrb za Edvarda pa je prevzel on sam!

Lavra je rasla, se razvitala in je vzevela v divno deklico: živo sliko pokojne jej matere. Po vitki jej rasti in po razvijajočih se jej formah bi jo mogli primerjati roži, ki se baš pripravlja, da vzevete v vsej krasoti svoji. A ni se jej razvijalo le deviško telo, ampak tudi duševna njena svojstva so presegala navadno mero.

(Pride še.)

morala biti stvar znana, naložil državnemu pravdniku, da ta slučaj naznani generalnemu prokuratorju na Dunaju?!

Poglemo sedaj, da-li bi bilo v slučaju, da stvar pride pred kasacijski dvor, s tem pomagamo razžaljeni stranki?

§ 272. k. p. r. pravi, da v takih slučajih ima kasacijski dvor v prvem redu določiti, da-li je dotična pritožba v temeljni in potem izreči, da se je z napadenim postopanjem ali z razglašeno rešitvijo žalil zakon? In samo v slučaju, če je bil obtoženec kaznovan od nižje sodnije, more kasacijski dvor ali razveljaviti razsodbo in rešiti obtoženca, ali pak dotično kazen skrajšati, ali, ko nečeno, naložiti novo razpravo.

Ker pa je v našem slučaju obtoženec bil oproščen, bi mogel kasacijski dvor samo določiti, da se je krivica godila!

Torej tudi na ta način ne bi razžaljena stranka mogla zadobiti zadoščenja.

Drugo vprašanje je, da-li bi mogla stranka nastopiti pravno pot proti sodnikom z sindikatno tožbo. Čeprav je v našem slučaju zaradi površnosti in nepoznavanja jezika stranki storjena velika krivica in materialna škoda, vendar bi stranka po tej poti bržkone ne prišla do zadoščenja, ker bi se prigovarjalo, da je sodnik, kar se tiče notranjih razlogov rešitve, neodvisen in da ne odgovarja nikomur!

Iz tega torej sledi, da stranka vzlic temu, da je bila razžaljena, ne le da ni dobila primerne zadoščenja, ampak mora še trpeti materialno škodo! In da mi Slovani vzlic temu, da so zakoni storjeni tudi za nas, ne le da ne moremo priti do svojih pravic, ampak moramo trpeti še škodo.

Ta slučaj menda dovolj jasno karakterizuje razmere na naših primorskih sodiščih, na katerih nimamo — posebno pa na kazenskih oddelkih — niti enega moža, ki bi bil popolnoma vešč našemu jeziku.

Kaj to briga naš zistem, če se nam godi krivica?! Sodniki ne čutijo potrebe, da bi se učili slovenščine, ker vedo, da prav ničesar ne izgubijo, ako ne znajo slovenščine! A z druge strani pa imajo za hrbtom močnega zaščitnika — ta nesrečni naš zistem.

Mi pa priporočamo našim poslancem na Dunaju, da to stvar iznesejo pred parlament in da povedo vsemu svetu, da na tržaški deželni sodnji v civilnih stvareh je samo eden sodnik **popolnoma** vešč slovenščini, na kazenskih oddelkih pa da ni nobenega, da-si pod to deželno sodnijo spadajo štirje okrajji, v katerih bivajo izključno ali skoro izključno samo Hrvati in Sloveni!!

Za bedne Istrane.

V seji zbornice poslancev dne 22. oktobra t. l. so poslanci Spinčič in tovariši postavili nastopni nujni predlog:

Z ozirom na nujni predlog prvopodpisane in tovarišev od dne 21. februarja t. l. (9. seja XVII. zasedanja, dne 22. februarja 1901.), v katerom so opozarjali na splošne okolnosti bede v Istri, izlasti med kmečkim prebivalstvom, in na različne elementarne dogodke v letu 1900., kakor n. pr. v občinah Podgrad in Materija, grozno hudo uro v davčni občini Dolenje, krajna občina Jelšane, in v katerem predlogu so opozarjali tudi, da je s podporami, dovoljenimi v letu 1900. iz državnih sredstev za lajšanje bede, bila ista olajšana le v jako mali meri;

z ozirom na priznanje c. kr. vlade (glej vladno predlogo od 16. oktobra 1901., 987. prilog k stenografičnemu zapisniku zbornice poslancev, XVII. zasedanje), da v velikem delu Istre obstoji bolj ali manj trajna, po posebnih okolnostih provzročena beda med kmečkim prebivalstvom in da se ista pojčuje po posledicah raznih elementarnih dogodkov;

in upoštevaje okolnost, da so bili tudi v letu 1901 mnogi kraji Istre — občina Vrbanik in druge na otoku Krku in sploh na kvarnerskih otokih, občina Kastav in druge v okraju Volosko, občina Marezige in druge v okraju Koper, občine Pazin, Labinj in druge v okraju Pazin, občini Motovun in Višnjan, kakor tudi davčna obč. Krasica in druge v okraju Poreč — obiskane deloma od suše, deloma od toče, potem večinoma po trajnem deževju in drugih elementarnih dogodkih, in da so bile močno oškodovane, si dovoljujejo podpisani postaviti sledeči predlog:

Visoka zbornica izvoli skleniti:

C. k. vlada se pozivlja:

1. naj najhitreje dovoli podpore iz državnih sredstev v olajšanje oziroma odpravo

bede, sosebno pa v namen poprave porušeni ali oškodovanih objektov, ter v izvedenje manjših splošno koristnih javnih del za kmečko prebivalstvo Istre, ki je v resnici v veliki potrebi;

2. naj v proračun za leto 1902 postavi zneske, kakor naknadne kredite, za izvedenje javnih del — osuševanja močvirij, uravnave potokov, cestnih in pristaniških zgradb itd. — o katerih je bilo med drugim govora v zbornici poslancev v minoletem desetletju in glede katerih je bilo tudi vsprejetih resolucij.

V formalnem pogledu predlagamo, naj se o tem predlogu razpravlja z vsemi skrajšanji in naj se isti po § 31. poslovnika izroči odseku za stvari bede, oziroma proračunskemu odseku.

Na Dunaju, dne 22. okt. 1901.

To kriči! V Istri so mogoče tudi take stvari!

Poslanec Spinčič in tovariši so v seji zbornice poslancev postavili nastopno interpelacijo do njeg. ekscelence gosp. ministerskega predsednika kakor voditelja ministerstva za notranje stvari, in do njeg. ekscelence gospoda ministra za pravosodje:

Hrvatskemu, v Pulju izhajajočemu listu »Naša Sloga« so dne 2. oktobra t. l. sledeče pisali iz Vižinade, okraja Poreč v Istri:

Dne 30. septembra t. l. na praznik patrona naše župnije je v gostilni pri »Filomeni« došlo do preprirov med delavci hrvatske in italijanske narodnosti, najetimi na gradbi železnice. Občinski redarji so nekega mladega Hrvata odveli v zapor. Da si ni nikdo videl v gostilni, da bi bil mladi mož tepen pred ali po njegovem aretiranju, **so ga vendar naslednjega dne našli mrtvega valed groznih udarcev.** Prebivalstvo in delavci so najhuje razburjeni proti redarjem. Na licu mesta je bila sodna komisija in nadejati se je, da se dotični zlikovci razkrijejo.

Ker se nam ta zločin predstavlja groznim, in ker v Istri ne bi bil to prvi slučaj, da varnostni organi postopajo na najgrozovitejši način z državljeni hrvatske narodnosti, smatrajo podpisani za svojo dolžnost, postaviti do njeg. ekscelence gosp. ministerskega predsednika in do ekscelence g. ministra za pravosodje nastopno vprašanje:

Sta-li njihuj ekscelence pri volji označeni, v noči med 30. septembrom in 1. oktobrom t. l. v Vižinadi prepetivši se dogodek, o katerem je omenjeni list pozneje, dne 18. oktobra, nekoliko obširneje pisal, dati najstrožje preiskati ter sporočiti zbornici o vspehu preiskave ter eventualno ukreniti energične odredbe, da se taki in slični slučajji grdega postopanja od strani varnostnih organov v Istri ne bodo več ponavljali, in sploh, da bodo varnostni organi siljeni strogo vršiti svoje dolžnosti?

Na Dunaju, 22. oktobra 1901.

Mestni svet tržaški. — Afera Jorasa.

Mestni svet trž. je imel sinoči pod predsedništvom župana dra. Sandrinelli-ja in ob navzočnosti 34 svetovalcev svojo XXIII. javno sejo.

Župan je naznanil zbornici, da so člani zdravstvenega odseka, Banelli, Fabiani, Morpurgo, Mazarana, Suttina in Rasevich podali svojo ostavko.

Svet. Benussi je postavil predlog, naj se naloži županu, da posreduje pri dotičnih svetovalcih, da bi umaknili svojo ostavko.

Predlog o ustanovitvi podporne in posojilne blagajne za delavce v mestni plinarni so na predlog svet. Benussi-ja izročili finančnemu odseku, kateri naj potem poroča o njem mestnemu svetu.

Zbornica je odobrila tudi predlog svet. Mazarana, naj se da tiskati memorijal, ki spremlja predlog.

Župan je naznanil na to, da je točko o suspendiranju konjedereca Jorasa, katere točka je bila na dnevnem redu tajne seje, postavil na dnevni red javne seje, ker je ta afera itak postala javna in je v interesu stvari, ako se o istej javno razpravlja.

Mestni svet je odobril ta županov ukrep.

Asesor Lanzi je na to v emfatičnem tonu prečital poročilo o ukrepu mestne delegacije, ki je v seji dne 17. t. m. konjedereca Jorasa suspendiral od službe.

Vsemožni glavar židovsko-laške camorre, dr. Venezian, kateri je gotovo nasvetoval župan to šahovno potezo, je bil prepričan, da bodo na ta način gospodje igrali lepo in imenitno figuro, a mož in ž njim župan, ki je poslušal njegov nasvet, sta se takrat močno urezala. Gospoda so mislili triumfirati, a so se prav občutno blamirali.

Ko je asesor Lanzi prečital svoje poročilo, ki pravi nadalje, da se je služba konjedereca poverila začasno upravi javnega čiščenja, in da se je eksekutivi naložila sestava novega pravilnika za konjedersko službo, otvoril je župan razpravo o tem poročilu. Pričakoval je za gotovo, da zbornica kar brez razprave vzame na znanje poročilo mestne delegacije, a tu se je oglasil za besedo svet. dr. Gregorin. Že to je osupnilo gospodo, mnogo bolj jih je pa osupnilo, kar je temu sledilo.

Dr. G. Gregorin je govoril nekako tako-le:

Sodé po poročilu mestne delegacije, moralo bi se misliti, da se ni še nikoli poprej storila nikaka pritožba proti konjederecu. Medtem pa je že 25. septembra 1899. l. 37 posestnikov, oziroma prebivalcev pri sv. M. M. zgoraj v svojem imenu in v imenu družih uložilo na magistrat pritožbo, v kateri so se pritoževali proti postopanju Jorasa, katero pritožbo si dovoljuje prečitati. Pritožba se glasi:

»Kaki poldrugi mesec je že, odkar se je mestni konjederec, g. Mihael Joras, nastanil v sredini okraja sv. M. M. zgoraj in sicer na posestvu hiše št. 86. To posestvo, ki bi moralo služiti samo za privatno rabo Jorasovo — ker le-ta ima prostor za sežiganje mrh na Katinari — to posestvo, dozdeva se, postane radi Jorasove komoditete središče njegovega dela. Omenjeni konjederec daja skoraj vsaki dan pokopavati na omenjenem posestvu mrhe konj, psov itd. in je na tem posestvu, ki bi imelo služiti samo za njegovo stanovanje, celo pobil že več psov. Pred kakim 14 dnevi je sin podpisanega Filipa Benčina, imenom Iva videl okoli 5. ure zjutraj na posestvu, kjer stanuje Joras, dve vreči pasjih mrh. Podpisana Filip Bembič in Josip Fachin, obveščena o tej stvari, sva se podala na lice mesta in se prepričala o resničnosti tega, kar nam je bilo sporočeno.

Te mrhe so odnesli istega dne okoli 8. ure zjutraj. Izvedeli smo tudi, da je imel Joras pogum, da je jednega psa celo pokopal na istem posestvu in pred tem da je dal tudi prenesti na isto posestvo mrho jedne krave, jednega prašiča, in jednega konja ter da je pustil iste ležati na planem vso noč in del prihodnjega dne. Na bližnjih posestvih in v stanovanjih se opaža, da v smeri vetra prihaja smrad z Jorasovega posestva; vrhu tega je v bližini vse polno muh, ki se pasejo na mrhah na Jorasovem posestvu. Ker so bile vse pritožbe, obrnjene direktno do g. konjedereca, brezuspešne, obračajo se podpisani zaupnostjo do slavnega magistrata, pritožujé se proti zgorajopisanemu postopanju mestnega konjedereca, g. Mihaela Jorasa, od katerega postopanja more nastati velika nevarnost za zdravje prebivalcev okraja sv. M. Magd. zgoraj, in prosijo, da bi slavní magistrat, kakor predpostavljena oblast, blagovolil zaustaviti tako postopanje gospoda konjedereca. (Sledi 37 podpisov).

Govorniku ni znano, ako se je ta pritožba kaj vpoštevala, fakt pa je, da se je Joras dva meseca po tem, ko se je ista predložila magistratu, pokazal še bolj objestnega in je jednemu podpisancev one pritožbe, g. Fachinu, poslal svojo vizitko se sledečim besedilom:

»Gospod Fachin, naznanjam vam, da imam danes na svojem posestvu nekega drugega erknjenega konja in to v **svoje namene.** Pojte le pritoževat se, kamor Vam drago, in ovadite me, ker me to ne briga.

Michele Joras.

Pritožba je bila uložena 25/9. 1899. g. Fachin pa je dobil dotično Jorasovo vizitko dne 26/11. 1899. Govornik meni, da tu ne zadostuje jednostavno suspendiranje, temveč je potrebna **stroga preiskava**, a ne samo proti Jorasu, temveč, in **v prvi vrsti, proti onim, ki so zanemarjali svojo nalogo v nadzoru Jorasovega postopanja.**

Svet. Bratos je omenjal, da so se tudi v mesecu juniju minolega leta dogodile pritožbe proti Jorasovemu postopanju in da je on (Bratos) o tej zadevi interpeliral gospoda župana, kateri je obljubil, da se bo vršila preiskava. — Zahteval je pojasnila v tej zadevi.

Župan: Preiskava se je takrat izvršila, a je imela negativen izid, kar je bilo naznanjeno mestni delegaciji in javnosti potom časopisja.

Asesor Parovel je ves bled in jecljaje ponovil županovo izjavo z dodatkom, da je bil konjederec obdolžen, da prodaja meso poginjenih živalij. Negativen izid preiskave, ki se je na to vršila, bil je naznanjen mestni delegaciji in v listu »Osservatore Triestino«.

Svet. dr. Venezian se je tu zopet oglasil za besedo, da reši iz zadrege slavno camorro in nje ljubljence, konjedereca Jorasa. Vso krivdo je hotel vreči na pravilnik za konjedersko službo, glasom katerega sme Joras pokopavati »majhne« mrhe na svojem posestvu. (Veliki glavar camorre pa je pozabil povedati, glasom katerega opravilnika sme Joras puščati »velike« mrhe krav, konj, prašičev itd. po cele noči in cele dneve na planem, v bližini človeških stanovanj? Op. ured.) Ako bi se torej hotela proti komu voditi preiskava, nadaljeval je Venezian, morala bi se voditi proti mestnemu svetu, ki je trpel tak pomankljiv pravilnik. Predlaga torej, da se naloži eksekutivi revizijo sedanjega pravilnika za konjedereca, na podlagi katere naj ista predlaga potrebne spremembe. Potem se bo moglo zapričeti s preiskavami in strogimi preiskavami, da se dozna, ako so funkcije nari, katerim je bila naloga nadzorovati Jorasovo postopanje, zakrivali — in krivcev je! (Dragoceno priznanje! Op. ur.) — kako nemarnost v svoji službi.

Župan je vprašal svet. dr. Gregorina za datum one pritožbe in da-li vstraja še pri svojem predlogu?

Dr. Gregorin je odgovoril da ostaja pri svojem predlogu, kar tu ni šlo samo za »male« mrhe, temveč za velike mrhe konje volov in prašičev, ki so bile po cele dneve izpostavljene na planem. Omenil je tudi, da bi bila magistratu dolžnost vsaj odgovoriti na pritožbo 37 meščanov in zaslišati dotičnike, a tega ni storil, kljub temu, da je od tistega časa minulo že par let.

Župan in svetovalec Ravasini sta prigovarjala dr. Gregorinu, da se ne more priti Jorasu uvesti druga preiskava, ko ima stvar itak sodnja v rokah; dalje da bi bila preiskava popolnoma nepotrebna, ako bi bil Joras že od sodnje kaznovan.

Svet. dr. Gregorin je odgovoril na to, da se lahko uvede preiskava proti onim, ki so imeli nalogo nadzorovati konjedereca, a niso tega storili, in proti katerim se ne bo sodnijsko postopalo.

Svet. dr. Venezian je pripomnil na to da je njegovemu predlogu le odložen namen, ker je zahteval, naj se za sedaj opusti preiskava, a eksekutivi naj se naloži, da pregleda pogodbo in pravilnik, da se bo moglo spoznati pravo stanje stvari.

Predlog dr. Veneziana je bil na to vsprejet z majhno večino. Tako je Venezian zopet jedenkrat rešil »Patrio« s tem, da je po svoji stari navadi ker, si ni mogel pomagati drugače, — malo spremenil predlog dr. Gregorina, da se je moglo reči potem, da je bil sprejet predlog »Venezianov«, kateri pa je bil v bistvu predlog dr. Gregorina.

(O drugih točkah dnevnega reda prihodnjič).

Politični pregled.

V TRSTU, dne 26. oktobra 1901

Državni zbor. — Zbornica poslancev

— Parlamentarna in ministerska kriza, ki se je že večeraj zjutraj dozdevala neizogibna, ni nastopila in se je položaj nepričakovano nekoliko zboljšal. Ali fakt je, da je o otvorenju večerajšnje seje kriza še trajala. Še pred otvoritvijo seje se je ministerski predsednik pogajal z raznimi strankami, osobito s Čehi, da odtegnje uložene nujne predloge in tako omogočijo prehod v razpravo o državnem proračunu za leto 1902. Stranke so baje tudi obljubile, da ustrežejo tej želji; ko je pa predsednik grof Vetter otvoril sejo, je Mladec Černy izjavil, da ne more odtegniti svojega predloga, vsled česar je bil uničen vspeh vseh pogajanj. Seja je med tem nadaljevala, in dr. Koerber je porabil čas, ko je pravosodni minister Spens Booden odgovarjal na razne interpelacije, da je nadaljeval pogajanja se strankami. In res je dosegel, da so stranke privolile v to, da mesto obeh nujnih predlogov poslancev Čeha Črnega in socialista Elderscha, ki se bavita z istim predmetom, namreč se zavarovanjem delavcev za

(Dalje v prilogi.)

starost in za slučaj invaliditete, pride v razpravo samo nujni predlog posl. Černega.

O tem predlogu se je oglašil za besedo najprej socialista Eldersch, ki je v svojem govoru zahteval, naj vlada odločno pove, kako misli rešiti to vprašanje. Govoril o slabih gmočnih razmerah delavstva, je dejal, da beda povzroča demoralizacijo med istimi. Kritiziral je potem sedanjo ureditev javnega dobrotvorstva na avtonomnih upravah, katero da je popolnoma nedostopno.

Nasvetoval je, naj bi se ustanovili teritorialni zavarovalni okraji, ki bi bili podrejeni centralnemu zavarovalnemu uradu, v katerem bi morali biti zastopani tudi delavci. K zavarovalnemu fondu morali bi prispevati: država, delodajalec in delavec, vsaki z jedno tretjino. Vsenemee Franko Stein je nasvetoval, naj bi vlada o reševanju tega vprašanja posnemala neprednejše države. Govorili so o tem predmetu še poslanec Ofner ter glavna govornika Licht (nemški liberalci) in Wilhelm (nemški nacionalci), kateri slednji je predlagal, naj se nujni predlog Črny-Eldersch izroči socialno-političnemu odseku.

Zbornica je na to pripoznala nujnost in izročila predlog odseku. (Vse glasovanje je bil vsprejet z dolgim ploskanjem.)

Zbornica je na to prešla v razpravo o državnem proračunu za l. 1901.

Prvi je govoril krščanski socialista Fink (proti), ki je posebno pobijal proračun z ozirom na to, da so postavljene premajhne svote za poljedelsko ministerstvo. Zahteval je, naj bi bil minister za poljedelstvo specialist v tej stroki.

Poslanec Jaworski je z veseljem pozdravil dejstvo, da je zbornica došla do razprave o proračunu in želi, da bi bila razprava čim krajša, da bi ostalo potem dovolj časa za druga nujna dela.

Prihodnja seja bo v torek.

Važnost Čehov za avstrijske Slo-vane. Ruske »Novosti« pišejo povodom otvorjenja državnega zbora avstrijskega:

Dokler bodo obstale sedanje razmere v Avstriji, je kraljestvo Češko obsojeno v ulogo dežele, katero razruvajo kronični krči. Nemci se opirajo na ogromno maso nemške države, Čehi pa le na svojo moralno moč, ker od Poljakov pričakujejo le malo, a da bi iskali opore v Rusiji, to se jim ne vidi primerno in možno. Ako bi ne bilo Čehov, hegemonija Prusije bi se raztezala preko vse Avstrije! Čehi, s svojimi stremljenji, ovirajo reko pangermanizma. S tega gledišča boj Čehov z Nemci nima le lokalnega, ampak je evropskega pomena. Zato ima tudi zasedanje državnega zbora poseben interes. Važno je zasledovati medsebojne odnose med Čehi in Nemci, kajti vprašanje razvoja pangermanizma je med najvažnejšimi za vse evropske vlasti. Čehi so prošinjani z vero v svojo bodočnost in ne zamujajo v svojih prizadevanjih, da svoje domovino dovedejo do vsestranskega razvoja. Po njih doseženi uspehi so v jamstvo, da nade naroda češkega ne ostanejo neuresničene.

Potovanje kraljeve dvojice Srbije v Petrograd. Pojde-li kraljeva dvojica Srbka v Petrograd ali ne pojde? Pojde-li kralj sam ali sploh ne pojde? O teh vprašanjih se je nakupila že cela literatura ugibanj, ki so pa vse imele pečat tendencioznosti na čelu. Kakor gonilna moč je bilo seveda tudi v tem slučaju nemško in madjarsko novinstvo. To je bil lov po senzacijah in po škandalu!! In fakt, da se potovanje kraljeve dvojice na Rusko res zavlačuje, omogoča temu novinstvu, da z videzem verjetnosti pripoveduje tudi najgorostasneje stvari, vse prikrojeno tako, da bi kolikor le možno kompromitiralo srbsko kraljico. Nedavno so n. pr. pripovedovali, da je potovanje izostalo, ker da je carica odločno izjavila, da ne vsprejme kraljice Drage, ker da je izvedla razne čudne reči o prejšnjem življenju kraljice.

Sedaj pa prihaja iz Petrograda vest, ki pojasnjuje, zakaj se je potovanje zavleklo. Takoj po poroki kralja Aleksandra, sklenjeni z dovoljenjem carja, je kralj prošil, da bi se s soprogom po vodi vozil na Rusko. Na to je car odgovoril, da ga vsprejme v Jalti. Vse je bilo že pripravljeno za vsprejem, kar je car spremenil dispozičije in se bo vsprejem vršil — brzkone v decembru — v Carskem selu, mestu v Jalti.

Zarota v Teheranu. V Teheranu so razkrili zaroto proti življenju perzijskega šaha.

Tako javljajo preko Londona in Petrograda. Zaroti na čelu da sta bila dva brata šahova in njegov zet. Namen zaroti da je bil umoriti šaha, a izdale da so vse — ženske v haremu. Oba brata sta obsojena na dosmrtno prognanstvo, zet pa na smrt. Ali tega poslednjega je šah pomilostil, ko je bil obsojenec že na morišču. Vsi drugi členi zarote so obsojeni na smrt. Preko Petrograda došla vest meni, da so ti dogodki v zvezi z bojem med angleško in rusko stranko v Teheranu.

Tržaške vesti.

Občni zbor političnega društva »Edinost« bo torej jutri popoldne v Barkovljah. Kar je bilo potrebno v opozorjenje na važnost tega zborovanja, smo že povedali v tem listu. In ker smo uverjeni, da so nas rojaki umeli, pričakujemo, da jutranji občni zbor ne zaostane za svojimi predniki, vsepilimi toli častno, ampak, da jih še prekosi. Uverjeni smo, da jutri ne bomo pogrešali nijednega izmed naših rodoljubov, ki se zanimajo za javno življenje naroda.

Začetek zborovanju ob 4. uri pop.

Umrla je danes v Rojnu gospica Kristina Piščanec, hči posestnika in vrlega rodoljuba Josipa Piščanca. Pokojna gospica je bila zavedna rodoljubka in se je intenzivno udeleževala narodnega življenja. Blag jej spomin in lahka jej zemlja! Kruto zadeti rodobini pa naše sožalje.

Pogreb ponesrečenega Mateja Kalina je bil — kakor nam poročajo s Proseka — danes ob 9. uri popoldne ob veliki udeležbi. Ker je bil pokojni več let člen pevskega društva »Hajdrih«, se je to društvo in corpore udeležilo pogreba in je pelo v cerkvi in na grobu. Pogreba so se udeležili tudi oskrbnik in drugi uslužbenci grada »Miramar«.

Zaslugam — priznanje. Iz okolice nam pišejo: Delavec, ki je storil svojo dolžnost, ni zaslužil le materialnega plačila, ampak izreči mu moramo tudi moralno priznanje.

Naše narodno vodstvo, ki je osredotočeno v političnem društvu »Edinost«, je storilo v minolem letu vse, kar je bilo možno storiti ob danih žalostnih okoliščinah. Našemu društvu je v edino direktivo: ljubezen do naroda! To naše vodstvo zasluži torej, da mu na tem mestu izrečemo najpriščneje zahvalo in priznanje za obsežno delo, izvršeno v minolem društvenem letu.

Priznanje pa gre tudi vsem onim, ki so stali zvesto in vztrajno ob strani naših voditeljev, vrše dobljena navodila. Osobito ne smemo pozabiti zahvaliti se onim sokolom, ki so o priliki ljudskega štetja tako neumorno delali! In to le iz vroče ljubezni, ki jo goje do zatiranega naroda svojega. Bog plačaj stotero vsem skupaj!

Delo, izvršeno v zadnji dobi, nam ni v nečast. Celó naši nasprotniki priznavajo napredek naš v političnem dozorenju!

Da pa bo mogoče tudi v prihodnje delovati po zaprčetem načinu, treba, da storimo tudi mi vsi, ki le zmoremo dve kroni na leto, svojo dolžnost s tem, da se jutri ali čim prej upišemo v to narodno trdnjavo ter tako pomagamo nabavljati streljivo, s katerim bo zamogel novi odbor uspešno — streljati!

Letnina je tako urejena, da je mogoče vsakemu sodelovati!

Živelo politično društvo »Edinost«! Na svidenje jutri popoldne na shodu v Barkovljah!!

Nekoliko odgovora. Pišejo nam: Prijatelj H. iz okolice mi piše, naj napišem kaj proti nerazumni draginji govejega mesa. On pravi, da danes mesarji kupujejo meso po 18–20 novč. kilo, a ga prodajajo celó v okolici po 56 novč. Obžalujem, ali jaz ne vem svetovati drugzega, nego ustanovljanje zadružnih mesnic, ki bi prodajale meso po primernih cenah.

Kar se tiče draginje novega vina na drobno, ima g. H. popolnoma prav. Letos bi že mogli točiti navadna vina po razmerno nižjih cenah, ker le tako bi odvrčali ljudi od brozge in pa od laških ponarejenih vin, ki se prodajajo po 24 novč. liter (Celó po 22!! Stavec.) Ako pa naši kretnarji nočejo umeti tega, jim ne moremo pomagati!

Seno da je že sedaj drago zato, da so revnejši posestniki prisiljeni prodajati živino za umazano ceno... Tako mi piše prijatelj! Vse res dragi, ali res je tudi, da jaz ne vem svetovati tem nesrečnikom. Prepustiti moram torej veščakom, naj oni pridejo z

nasveti, kaj in kako bi bilo, ukreniti ubogemu ljudstvu v prid.

Znamenje zime. V jesenskem času smo in prav nič se ni čuditi, ako nas je večeraj tako posetila vsakoletna naša prijateljica in znanka: kraška burja. Prah se je podil po tržških ulicah, listje je frčalo po zraku, klobuki so leteli od enega zida do drugzega, morje se je penilo in valovi so razburkani... in vse to so le znaki nastopivše pozne jeseni in bližajoče se zime.

Burja prihaja vedno ob tem času in zahteva žrtev. Tako tudi to pot. 29-letnega mizarja Frana Pahorja, stanujočega v ulici Madonnina št. 3., je pošteno zgrabila. Tega moža si je večeraj izbrala v prvo žrtev in ga na Lesnem trgu vrgla tako močno ob tla, da je bil primoran iskati si zdravniške pomoči....

Drobne vesti. Poskusjen samomor. 33-letni mizar Mario T., stanujoči v ulici Ponziana, poskusil se je usmrtiti. Bližnji osedje so pa zapazili njegov namen in ga prečili. Poklicani zdravnik z zdravniške postaje, je nesrečniku podelil prvo pomoč in ga dal odpeljati v bolnišnico.

Aretiranja. Večeraj so aretirali nekega 29 letnega težaka, ki čuje na ime Fran R. In sicer so ga utaknili v luknjo radi poskušene tatvine; ali tisti nesrečni redarji so prav po nepotrebnem prišli blizu in mu zmešali to hvalevredno početje. O aretiranju se je mož vrgel na tla in je začel z vso silo mahati okolo sebe, tako, da so morali priti še drugi trije redarji. Potem so moža z združenimi močmi odveli v ulico Tigor.

V ulico Tigor so odpeljali tudi 19-letnega brezposelnega Petra H. iz Poreča. Našli so ga spati v nekem vagonu v svobodni luki. — Nadalje so aretirali v svobodni luki 54-letnega Ferdinanda S. iz Trsta, ker so našli pri njem več stvari, ki niso bile nikdar njegove. Odveden je bil v ulico Tigor.

Tatvina. Gospica Gina Moretti, stanujoča v ulici Stadion št. 5, je ovadila večeraj na direkcijo policije, da so jej minolo noč nepoznani tatje ukradli iz nje stanovanja zlato uro z veržico in več drugih stvari, vrednih 560 kron.

Na delu. 37-letni težak Jakob Jančič, stanujoči v ulici Valdirivo št. 16, se je večeraj zjutraj na delu nevarno poškodoval. Prepeljali so ga v bolnišnico. — 21-letni delavec Dragotin Branchessi, stanujoči v ulici Concordia št. 1, je moral iskati si zdravniške pomoči, ker je dobil večeraj na delu več nevarnih ran na levo roko.

Nadalje se je ranila na delu 29-letna delavka Pavlina Zorzeoni, stanujoča v ulici dell' Olmo št. 21. Na zdravniški postaji je dobila nujno pomoč.

Dobro jo je skupil, 72 letni vratar Josip Nadok namreč. Sinoči je namreč povabil na čašo »novega« dva svoja »dobra« prijatelja v neko znano gostilno. A najlepša je bila ta, da, ko je prišel čas poravnavanja računov, ni imel Nadok niti »belega« v žepu. Prijatelja, videča, da sta prevarjena od strani vratarja, sta ga začela prav pošteno nabijati in je ubogi vratar moral svojo predrznost prav slano plačati! Kajti prijatelja sta ga zdelala tako, da je moral mož na zdravniško postajo in od tam v bolnišnico.

Dražbe promičnin. V poned., dne 28. oktobra ob 10. uri popoldne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe promičnin: ulica Alessandro Volta 7, hišna oprava; na vogalu ulice Foscolo in ulice Solitario, kočije, konji in konjske oprave; ulica Crocifisso 2, oprema v zalogi; ulica Chiozza 24, cement; ulica Castaldi 5, oprema v zalogi in hišna oprava; na trgu Piazza Nuova 2, police in maje; ulica dei Fabbri št. 1, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Večeraj: toplota ob 7. uri zjutraj 14.8 ob 2. uri popoldne 17.5. C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 765.1 — Danes plima ob 7.35 predp. in ob 8.17 pop.; oseka ob 1.52 popoldne in ob 2.11 popoldne.

Odbor političnega društva »Edinost« bo imel danes zvečer svojo zadnjo sejo pred občnim zborom. Ker je določiti še več važnih stvari, prosimo odbornike, naj pridejo prav gotovo. Začetek seji bo ob 7. in pol uri in ne, kakor je sicer, ob 8. in pol uri.

Tržaško podporno in bralno društvo. Podpisani odbor uljudno naznanja, da je v svoji redni seji dne 25. oktobra t. l. sklenil, da se nabavi društveno zastavo ter da se

ista, ako le mogoče, razvije o 25-letnici društvenega obstanda. Ker so že členi sami opetovano izrekli željo po društveni zastavi in je res važno, da ima tako pomembno društvo svoj viden znak, se udaja odbor nadi, da mu toliko društveniki kolikor požrtvovalno občinstvo pripomorejo do uresničenja gori navedenega sklepa. Podpisani odbor je že pooblastil društvenega uradnika, gosp. Simona Skrinjarja, da prične nabirati prispevke ter priporoča toplo vsem svojim udom, da se o vsaki priliki spominjajo namena, ki ga hočemo uresničiti v čast in proslavi društva in da bomo mogli združiti dve pomenljivi slavnosti: 25 letnico in razviti zastave. Darovi se bodo od časa do časa objavljali v »Edinosti«.

Odbor.

Vesti iz ostale Primorske.

× Hvala lepa, gospóda! — Iz Istre smo prejeli: Rodoljubi nam sporočajo vest, ki nas je užalila v dušo in nam sila v pero vprašanje: je-li sploh še kaj slovenskega rodoljubja med nami Slovenci?

V Istri se naši mučeniki pripravljajo na borbo, ki bo brzkone presegala vse, kar smo doživeli dosedaj v tej nesrečni pokrajini o volilnih borbah. Da to ni prazna tirada, ampak gol žalosten fakt, to so nam že pred več dnevi potrdili naši istrski poslanci, sporočivši nam, da so jim gospóda iz laške večine povodim zasedanja deželnega zbora v Kopru zagrozili v lice, da letos je že vse preskrbljeno, da se nijeden zastopnik Hrvatov in Slovencev ne povrne v dežel. zbor!

Nijeden! Ali umete to? Tako grozé oni. Se ve, da tudi mi nejemljemo prav po besedi te grožnje, ker smo uverjeni, da take moči vendar še nimajo gospóla Italijani niti ob azistenci c. k. organov! Ali da si gospóda upajo na dan s takimi grožnjami, to je pomembno, to je za nas veličen memento! Kdo more vedeti, kaj g. Koerber in pomagati pletejo zopet za kulisami na udušenje vsake opozicije in deželnem zboru istrskem, oziroma: dvettetjinske večine v deželi?!

Grožnje signorov nas opominjajo, da se nam je pripravljati na grozno borbo in na — presenečenja, na mahinacije, na volilno taktiko, ki bo z brutalnimi očitnimi napadi združevala v posebni meri tudi napade iz zasede. Nasproti taki nevarnosti je pa od naše strani možna le jedna taktika, ako nočemo že v naprej zapečatiti svojega nevspeha: taktika koncentriranja vseh moči. Vseh, vseh, iz posvetnih in duhovnih krogov. Zlasti sodelovanja teh poslednjih ne bi mogli pogrešati. Ti so med narodom, ti so v mnogih krajih — edina inteligentna oseba. Brez njih sodelovanja bi bile naše nade že a priori potisnjene na minimalno mero.

In ob takih okoliščinah v takih viharjih časih in ob taki akutni nevarnosti — katero bomo mogli odvrniti le s koncentrirano silo, so nam prišli iz Kranjske v deželo — pravi moderni Herostratje, — kupovalci vina, ki to priliko porabljajo, da ščuvajo kmete, naj ne slušajo farjev!

Slovensko rodoljubje, kje si? Ali te je že popolnoma pregnala tista strast, ki ne more utihniti niti tedaj, ko se nam majo tla pod nogami in nam gori streha nad glavo? Ali ti moderni Herostratje nimajo nič sra do ubogega naroda-trpina? Ali res nimajo nobenega zmisla za položanje, ko je — ekzistencna v nevarnosti? Ali res nočejo pomisliti, da klic: »Ne slušajte farjev!« pomenja v naši deželi tudi to: »Ne slušajte narodne hrvatsko-slovenske stranke!«

V takih časih pa tako početje! Hvala vam lepa, gospóda na Kranjskem!

× Iz Dekani. Po tem — spoštovani gospod urednik —, kar se sedaj govori in piše o naši županiji, bi mogli soditi, da pri nas ni sedaj drugzega, nego kreg in prepir. Ali, hvala Bogu, temu vendar ni tako. Ves sedanji hrup se suče le okoli občinske uprave. Sicer pa vlada v vsej naši županiji mir in ni nikakega prepira. (Tem bolje! Ured. »Edinosti«.)

Prosim, gospod urednik, izvolite me malo poslušati! Dne 1. julija je naše pevsko društvo »Zrinjski« imelo svojo narodno veselico. Da si sti dve bratski društvi v zadnji hip odtegnili sodelovanje, se je vendar veselica prav dobro obnesla. Vse točke so vspela najlepše. Vse hvale je bil vreden tudi zbor iz Tinjana. Zlasti prisrčna je bila zabava po oficijelni veselici — kakor menda še nobenkrat tako.

Drugi znameniti dogodek smo imeli dne 3. avgusta ob treh popoldne, ko so došli

semkaj oo. misijonarji. Takega dogodka ni bilo pri nas že nad tri sto let. Znamenit je bil ta dogodek zato, ker druga leta so prvo nedeljo avgusta navadno začeli — plesati in so plesali zaporedoma — tri dni!! Kolika škoda je bila od tega ne le v moralnem, ampak tudi v materialnem pogledu, tega menda ne treba praviti. Dokler misijoni odpravljajo take pogubne razvade iz našega ljudstva moramo biti le hvaležni našim župnikom, da na ta način skušajo priti zlu v okom. Na teh cerkvenih slavnostih je hvalevredno so delovalo tudi naše pevsko društvo »Zrinj-ki«.

Istim povodom se je ustanovila tudi Marjina družba, ki je v hipu imela 250 družabnikov in družabnic. Družba si je naba vila tudi dve zastavi, ki sta stali 516 kron. Dne 6. avgusta sta bili zastavi blagoslovljeni. Dekleta so se te slavnosti udeležile v narodni noši. O tej priliki je imel preč. g. dekan Kompare prekrasen govor.

× V St. Petru pri Gorici je umrl tamnjski dekan Anton Hvalica po kratki bolezni.

Vesti iz Štajerske.

— Poživiljen je. »Slovenskemu Narodu« poročajo iz Ptuja o umorstvu, ki priča o velikem poživiljenju.

V Slavšini pri Ptujju je živel kmet Ger-mič z ženo Alojzijo pri njeni materi Mariji Rantaša, katera je imela pri sebi tudi svojega mutastega sina. Germič je bil jako surov mož ter je živel v vednem prepiru s svojo ženo in njeno materjo. Pred 5tmi leti je Germič naenkrat izginil in vsa poizvedovanja po njem so bila brezuspešna. Sedaj pa se je vendar posrečilo žandarmeriji priti hudodelstvu na sled. Tasča Marija Rantaša je bila svetovala namreč svoji hčeri Alojziji, naj svojega moža ubije. Ta je naročila mutastemu bratu, naj Germiča ustrelji, kar je tudi storil. Ustreljenega so vlekli potem v klet, kjer je ležal dva dni. Tretji dan so ga na kose zrezali in v kotlu tako dolgo kuhali, da je šlo meso od kosti. Meso so potem zakopali v gnoju, kosti pa so sežgali.

Razne vesti.

Iz Belegrada javljajo, daje v oddelku za koleke zmanjkalo 80.000 frankov. Kdo da je poneveril, se še nič ne ve.

Mislite si najeti lep grob? V Parizu se da vse kupiti in najeti, a zato ima veliko prednost zimska sezona. Ne samo stanovanja se dobivajo v Parizu, temveč tudi — grobovi. Te dni je bilo čitati v predmestju Sant-Honoré lepak na neki trgovini z naznanilom: »V najem! Na pokopališču Pere-Lachaise se v družinski rakvi, ki ima pet lepih mest, daje v najem tri prazna mesta. Podrobne informacije se dajejo tukaj-le«.

Ta plakat je napravil veliko senzacijo in sodijo, da bo imel lep uspeh, kajti je ljudj na tem svetu, ki hočejo imeti lep grob....

Vsakomur je znano, da se morajo rane zelo previdno varovati nesnage, kajti drugače se iste z infekcijo razvijajo v hude rane. Opozorja se vsled tega, da se imajo tudi male rane pokriti s pravim mazilom ter jih je obvarovati pred vnetjem. Zato je najboljša in najzanesljivejša kako antiseptično mazilo. Kakor tako pa je najbolj znano praško domače mazilo iz lekarne B. Fragnerja, c. kr. dvornega zalagatelja. To zdravilo upliva na zdravljenje rane zelo hladno, blažilno in zelo hitro.

Cenjene čitatelje in prijatelje našega lista opozarjamo na oglas g. Antona Furlana, trgovca na trgu sv. Frančiška št. 2, ter priporočamo istega v blagohotno podpiranje. O tej priliki svarimo vse naše somišljenike, da se o kupovanju vsakovrstnih predmetov poslužujejo vedno le pri trgovcih-rojakih, katerih imamo v Trstu obilo.

»Dolniško društvo zadrugnih pivovarn v Zalu in Laškem trgu se sedežem v Ljubljani« se imenuje novo narodno podjetje, katero so ustanovili v Ljubljani. S tem je slovenski narod napravil lep korak naprej na polju domače industrije. Vsem imovitim našim somišljenikom priporočamo, da pristopijo v to dolniško društvo, katero bo imelo gotovo tudi v Trstu svoj vstop. — Opozorjamo na današnji oglas.

Gospodarstvo.

Ali posojilnice in z istimi združena konsumna društva rešijo kmeta?

S Kranjskega smo prejeli: Leto za letom gre statine kmetij na boben; neiznosni dolгови bremené na plečah do mozga izsesa-

uega kmeta. Ni nam treba posegati v zgo-dovino! Saj imamo dovolj kričečih slučajev, kako so izkoriščali nevešnega kmeta, kakor so le vedeli in znali! Kmet je bil povsem odvisen od bogatina. Kdo se ne spominja vnebovpijočih krivic, ki jih je moral pomilovanji vredni kmet prenašati?! Slučajev je bilo nešteto, ko je moral kmet od jednega stotaka po 35—45% obresti plačevati! V starih, da, celo v sedanjih sodniških knjigah so še take gorostasne obresti vknižene. Bogatin je torej imel nekega kmeta v svojih krempljih; delal je žnjim — kakor volk z jagnetom! Hvala Bogu, sedaj se je mnogo na boljše obrnilo v tem oziru. V sili ne treba kmetu najemati in iskati denarja proti velikim obrestim. Saj imamo dovolj Reifeisenovih klerikalnih in liberalnih posojilnic, pri katerih dobiva kmet denarja za nizke obresti. Trdim pa, da posojilaice v rokah naprednjakov kmetom mnogo več koristijo, nego posojilnice, ki so v klerikalnih rokah. Zakaj? Prosim, le jeden slučaj! Kmet dolguje bogatemu, recimo, 400 kron in plačuje po 8%. Ker bi se rad rešil velicnih obresti, gre v klerikalno posojilnico. Vzame pa, mesto 400 kron, toliko, kolikor je vredno njegovo celo premoženje. To pa zato, ker mu gospodarji radi dajajo denar, da le ne zahteva več, nego je vredno njegovo premoženje! Tu ga ni človeka, ki bi kmeta posvaril, da ne ravna pravilno. Kmet, ki itak ki navajen mnogemu denarju, denar kmalu porabi in mu ne ostaja drugega, nego čez in čez zadolžena kmetija. Potem mu ne preostaja drugega, nego, da hodi v »konsum« in da jemlje na posodo, dokler mu še tega ne odpovedo. V takšnem položaju je danes »kranjski kmet«. S takšnim počenjanjem je in bo kmet čedalje slabši, dokler ga ne zadene katastrofa, katere pa kmet ne bo sam kriv!

Posojilnice v rokah liberalcev postopajo mnogo bolj korektno. Kmetu dajejo le toliko, kolikor mu res treba za zboljšanje gmotnega položaja. Čez potrebo pa nikoli ne silijo kmetu denarja, pač pa ga poučujejo, da bi bilo to le v njegovo škodo. Čez nekoliko let bo kmet gotovo preklinjal tistega, ki mu je brez potrebe, le iz političnega namena, denar v roko dal.

Brzobjavna poročila.

Iz španske komore.

MADRID 24. (B.) V zbornici je izjavil ministerski predsednik Sagasta v svojem odgovoru na dotično vprašanje, da je dekretu proti kongregacijam namen preprečiti priseljivanje iz Francije izgnanih kongregacij na Španjsko. Namen je tudi dosežen, ker od 700 redovnikov, ki so prekorčili mejo, jih ostane le 52 na Španjskem.

Iz srbske skupščine.

BELIGRAD 26. (B.) Od večine skupščine vsprejeta adresa izreka na prvem mestu kralju priznanje na visoki inicijativi in možki odločnosti, s katero je deželo rešil iz mučnih in škodljivih ustavnih revizij. Pasus, ki se nanaša na vnanjo politiko, jemlje zadovoljstvom na znanje oni pasus v prestolnem govoru, ki se nanaša na razmere do Rusije, Avstro-Ogrske in Črnogore.

Glede odnošajev do Turčije izraža adresa obžalovanje, da turška vlada ni bolje ščitila osebnih svobode in svobode imetja podanikov ter starosrbski živelj v Starosrbiji pred napadi in zasledovanjih od strani Albancev. Adresa izjavlja kakor nujno potrebno, da se ustreže opravičenem zahtevam Srbov v cerkvenih in šolskih stvarih v onih krajih Starosrbije in Makedonije. Adresa zaključuje se »živio« klicem kralju in kraljici.

Krečansko vprašanje.

LONDON 26. (B.) Nasproti najnovejšim objavljajem v pariškem »Tempsu«, je izvedel pariški dop. »Standarda«, da, v kolikor francoska vlada prihaja v poštev, niso bili storjeni nikaki diplomatični koraki ni glede priklonjenja Krete k Grški, ni v namen da bi vlasti sklenile kak dogovor, ki bi silil Turčijo, da izvede določila berlinskega dogovora.

Hiša na prodaj

je na Opčinah, v sredini vasi, jako pripravna za gostilno. Poleg hiše je prostorno dvorišče, hlev in tudi več zemljišč. Povprašati je v uredništvo »EDINOSTI«.

ANTON FURLAN

TRGOVEC KOLONIJAL, JESTVIN IN DELIKATES

Trst, trg S. Francesco št. 2.

Priporočam se in ob enem naznanjam slav. občinstvu, da sem svojo trgovino razširil in založil z najboljšim blagom naše stroke, tako da mi je mogoče postreči vsestranski tolikor glede kakovosti kolikor cene. Priporočam slav. občinstvu za nastopajočo zimsko sezono velik izbor pristnega ruskega in kitajskega čaja klg. od gld. 3—10; rum za čaj liter od gld. 1.20 do 3. Rum iz Jamajke in iz Anglezkega od tvrde James Waters & Co. iz Londona v steklenicah razne velikosti in cene. Velik izbor likerjev tu in inozemskih tovarn, rozolij, rožni kimelj, Marasquin, Curacao, Creme d'Anisette, Roob Coccola, Altwater itd. Pravi francoski in domači konjak raznih kakovosti in cen. Pravi domači vipavski tropinevec lastnega izdelka po gld. 1.20 liter ter razna domača in inozemska vina kakor namizno vino, istrski refosk v steklenicah po 1/2 in 1/4 litra po 32 novč. dalmat. namizno vino liter po 32 novč. Opolo po 34 novč. Istrski refosk v steklenicah 1/2 po gld. 1.15, vipavski in istrski mnškateler v steklenicah 1/2 po 80 novč. Veliki izbor marsale svetovnoznanih tvrk Florio & Co., Curatolo Spano & Co., Woodhouse & Co. po najnižjih cenah. Asti spumanti in Šampanje. Veliki izbor čokolade in kakao tovarn Suchard v Švici in Marsner v Pragi, Küllerle, Lejet, Velim itd. Pravi angleški in domači biškoti. Raznovrstne testnine, kakor Znidarski & Valenčič v Il. Bistrici, neapeljske in tržaške. Kavina primes, užgalice in voščilo (biks) družbe sv. Cirila in Metoda. Vse jedilne reči, koje rabi vsaka družina. Za bližajoče se praznike priporočam slav. občinstvu beneške fave po gld. 1.60 klg., tržaške po gld. 1.20 klg. Kar je neobhodno potrebno pri vsaki obitelji je naravno sveže surovo maslo, katero dobivam vsak teden iz Vipave, cena klg. po 1 gld., kuhano maslo 1. del klg. po gld. 1.12, navadno II. klg. po 90 novč. Da ustrezem in olajšam uglednim družinam in edincem sploh, pošljem vkupljeno blago na vse kraje mesta točno in brezplačno na dom. Blago, katero ne ugaia ali se je po pomoti vkupilo, vzamem drage volje po isti ceni nazaj. Sprejemam tudi pošne pošiljate na deželo. Ceniki na razpolago.

Udani

Anton Furlan.

Pozor. Kdor pri meni vkupi blaga za najmanj 1 gld., mu dovolim 2% odbitek; s tem bode ustrezno vsem onim cenjenim družinam, koji se poslužujejo takozvanih »Cooperativ«; mesečni odjemalci vdobó ob mesecu omenjeni odbitek.

Zahvala.

Štejem si v prijetno dolžnost izraziti svojo javno zahvalo vsem onim cenjenim družinam, katere so na katerisibodi način, ali z naročili ali priporočili podpirale mojo pred leti ustanovljeno trgovino z mešanim blagom v Trstu: na trgu St. Francesco št. 2.

Tem uglednim družinam, katerih ni potrebno imenovati, (ker so v obče znane ne samo kakor narodne, ampak tudi požrtvovalne, in želeli bi bilo, da bi jih posnemale i druge spoštovane družine na tržaškem ozemlju in se posluževale edino le pri trgovcih-rojakih) izražam svojo najudanjšo zahvalo da mi je bilo mogoče moja trgovino v toliko povečati, da zamorem razpolagati z večjim izborom kolonijalnega in jedilnega blaga, kakor tudi, vseh specialitet in delikates, kar mi prej ni bilo mogoče z ozirom na pomankanje širamb.

Zahvaljujem se nadalje slavnemu občinstvu in obče za vsako iskazano mi naklonjenost, nadejaje se podpore tudi za prihodnjost ter obljubuje vsestransko točno in hitro postrežbo.

Z vsem spoštovanjem beleži udani

Anton Furlan.

Obuvala.

Podpisani priporoča slavnemu slovenskemu občinstvu svoji zalogi obuvala za gospe, gospode in otroke, ki se nahajati v ulici Riborgo št. 25 in v Škednju (Ščedna) št. 388 (na glavni cesti). Sprejema naročbe po meri in zapopravljanje.

Bog i narod!

Peter Rehar,
čevljarški mojster.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom
naznanja slovenskemu občinstvu, da je prevzela
prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoj-a
katera se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia
(Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenci nemočja, ker je blago iz prve roke.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Uradnik

vešč odvetniških poslov, vaje koncepta v jugoslovanskih in nemških jeziku, želi nameščenja. Ponudbe pod »Uradnik« na upravo »Edinosti«.

nastimi kolajnami

FRAN HLAVATY
ulica Giulia št. 1/A.

Obuvala po angležkem in francoskem vzorcu izdeluje po meri cenj. damam in gospodom kakor tudi za otroke. Delo okusno in trpežno.

Popravljanje starega obuvala.

Vezovnik Vekoslav

mesar

v »Slovenskem domu«

— na trgu sv. Jakoba šte. 3 —

priporoča cenj. slovenskemu občinstvu svojo mesnico. Cene zmerne. Postrežba točna.

Svoji k svojim!

Zaloga vsakovrstnega pohištva.

Anton Breščak

v Gorici, Gosposka ulica št. 14 in ulica Veturini ima v zalogi v veliki izbiri pohištvo vseh slogov za vsak stan od najboljšega izdelka. V zalogi ima: podobe na platno in šipe, ogledala, žime za patno, razne tapetarije itd. Daje tudi na obrok.

Trgovina z izgotovljenimi oblekami.

Salarini. Ponte della Fabbra št. 2. vogal ul. Torrente. Podružnica »Alla città di Londra« z najfinjšimi izdelki v ulici Poste nove 3 (Brunerjeva hiša). Zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke. Velik izbor oblek za moške od gld. 6.50 do 24, za dečke od gld. 4. do 12. suknene jope v velikem izboru od gld. 3. do 8. zimске močne in podšite jope z ovratnikom od astrahana od gld. 5 — 14, ravno take podšite s kožuhovino po gld. 12. — Površne suknje v velikem izboru od gld. 18 — 32. Jopice za dečke v raznih oblikah in barvah, volnene hlače od gld. 2.50 — 4.50, finejše od gld. 5 — 9. Velik izbor oblek za otroke in dečke od 3 — 12 let od gld. 2.50 — 10. Haveloki za moške in dečke po najnižjih cenah. Hlače od moleskina (zlojdeva koža) za delavce izgotovljene v lastni predilnici na roko v Korminu.

Črtane močne srajce za delavce gld. 1.20. Velika zaloga snovij za moške obleke na meter ali tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovi z največjo točnostjo v slučaju potrebe v 24 urah. V podružnici v ulici Poste nove se zprejemajo izdelovanja obleke po meri ter se še posebno vdobiva vsake vrste oblek v raznih risanicah in merah za moške in dečke.

Prodaja vina »Ai Maestri«

v ulici Valdirivo št. 17. Slavnemu občinstvu se naznanja, da se od danes naprej točijo sledeča vina: refosk črn po 28 novč., bela rebula iz Brd po 28 novč. Za družine po ugodnejših cenah. Opolo iz Visa po 28. novč. Za obilen obisk se priporoča ter že v naprej zahvaljuje.

Vsak zamore moja vina analizovati in ako jih vdobi ponarejena (vdobi 100 gld. nagrade).

Ces. kr. dr. civilni, vojaški in uradniški krojač M. Poveraj, trgovec v Gorici, na Travniku šte. 22 I. nadstropje priporoča častiti gospodi svojo izborno zalogo sukneneh blaga, gotovih oblek, perila vsake vrste in vse potrebščine k oblekam za vsaki stan Vstreza vsakemu naročilu in po modi.

Velikanska rastava pohištva in tapetarij. Izvenredno ugodne cene. VILJEM DALLA TORRE v Trstu, trg Giovanni 5. (Palača Diana) Moje pohištvo donosno za vsakega.

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.

TRST
TOVARNA: Via Tesa, vogal
Via Limitanea
ZALOGE: Piazza Rosario št. 2 (šolsko poslopje) in Via Riborgo št. 21

Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih. Cene brez konkurence. ILUSTROVANI CENIK ZASTONJ IN FRANKO Predmeti postavio se na parobrod ali železnico franko.

DELNIŠKA DRUŽBA ZDRUŽENIH PIVOVAREN V ŽALCU IN LAŠKEM TRGU V LJUBLJANI.

Prospekt.

Zvesta svojim v lanskej okrožnici navedenim načelom, pričinja „Ljubljanska kreditna banka“ po svojem enoletnem obstanku, v katerem je prav dobro uspevala, svojo prvo akcijo v večjem obsegu; namreč ustanovitev „Delniške družbe združenih pivovaren v Žalcu in Laškem trgu v Ljubljani“.

Posrečilo se nam je skleniti s posestnikom obeh imenovanih pivovaren pogodbo, ki nam omogočuje spremeniti obe podjetji, katerih izdelki so na Južnem Štajerskem in — zadnji čas tudi na Kranjskem splošno priljubljeni, v delniško družbo.

V to svrhu ukrenemo potrebne korake, da dosežemo od vlade dovoljenje za ustanovitev delniške družbe pod imenom:

„Delniška družba združenih pivovaren v Žalcu in v Laškem trgu v Ljubljani“,

katere namen bi bil, obe pivovarni od sedanjega posestnika gospoda Simona Kučeka v Žalcu kupiti in nadalje voditi.

Pivovarna v Žalcu je izdelala po uradnem zapisniku v času

od 1. oktobra 1898 do 30. septembra 1899	hl	8.935.—
„ 1. „ 1899 „ 30. „ 1900	„	6.590.—
„ 1. „ 1900 „ 30. „ 1901	„	6.396.—

pivovarna v Laškem trgu pa v istem času

hl	10.780.—
„	11.970.—
„	11.270.—

torej v obeh pivovarnah v zadnjih treh letih povprečno na leto 18.653 hektolitrov piva.

Skupna mera obeh objektov znaša

6 ha 26 ar 17 m ² .	od katerih pripada na Žalec
1 „ 15 „ 16 „	in na Laški trg
5 „ 11 „ 1 „	

Na tem površju zavzamejo poslopja v Žalcu 33 ar in 14 m², v Laškem trgu pa 47 ar in 50 m².

Glede cenitve obeh objektov obrnili smo se do gospoda **Bohumila Staňka**, pivovarnika in predsednika velike delniške pivovarne v Nuslah pri Pragi, nadalje do gospoda **Jana Novak-a**, družabnika tvrčke Novak & Jahn, tovarne za opravo pivovaren v Pragi-Bubna, katera oba uživata najboljši sloves v čeških pivovarniških krogih.

Oba gospoda odzvala sta se radovoljno našemu povabilu ter se mudila meseca junija poleg dveh naših zaupnikov v Žalcu in v Laškem trgu, ogledujc si natanko obe pivovarni. Iz njunega strokovnega poročila posnemamo sledeče:

Pivovarna v Žalcu je urejena za letno izdelavo 8000 hl piva.

Varnica je napravljena za 40 hl litja in zelo praktično izvedena; potrebno vodo daje **vodnjak** v pralnici in je kakovost te vode za izdelavo piva izvrstna.

V kvasilnici je dvajset sodov za kvašenje à 20 hl; kleti za zalogo imajo pa prostora za 2800 hl.

Sladarnice so tri manjše podzemeljske in jedna večja nadzemeljska.

Po nazoru izvedencev se letna produkcija piva v Žalcu z malimi investijskimi stroški lahko zviša na 15.000 hl. V ta namen morala bi se na že rezervovanem prostoru sezidati nova sladarnica in popolniti klet za zalogo po načrtu, ki je že izgotovljen.

Pivovarna v Laškem trgu ima **varnico** za 70 hl litja in novo dosti dobro izpeljano **kvasilnico** s 24 sodi za kvašenje.

Kleti za zalogo imajo prostora za 4500 hl, so v dobrem stanju in opremljene s primernimi ledenicami.

Sladarnica je na levem bregu reke Savinje v hiši, v katerej je tudi **pivovarniška restavracija**.

Potrebno vodo dajó **trije studenci**, katerih dva sta na lastnem svetu, tretji glavni in najvišje ležeči pa na tujem svetu; vendar je vporaba istega **zemljejknjižno zavarovana**.

Pri sedanjí uredbi kvasilnice in kletij za zalogo se lahko sklepa na letno najvišjo produkcijo 14.000 hl; vendar bi bilo po nazoru gospodov izvedencev mogoče s primernim zveksanjem kletij in z napravo nove sladarnice v neposredni bližini glavnih objektov zvišati produkcijo do 25.000 hl.

Glede plodonsnosti obeh pivovarn si dovoljujemo na kratko sledeče navesti:

Cena izdelovanja piva v obeh pivovarnah pride povprečno na **K 15.20** za 1 hl (v tej ceni so obseženi že vsi stroški za režijo in amortizacijo) prodajna cena je pa **K 19.25**; tedaj ostane pri vsacem hektolitrju **K 4.15** dobička, pri čemer se niti ne računa, da je za pivo v steklenicah cena veliko večja.

Kakor spredaj navedeno, znaša letna poprečna produkcija obeh pivovaren **18.653 hl**. Ako se vpošteva 12°/o tno osušenje, ostaja za prodajo **16.425 hl** piva in to množino je računati pri sestavljanju kalkula za plodonsnost podjetja.

Na podlagi predloženih števil in nameravanega delniškega kapitala v neobhodno potrebnem znesku **K 600.000** bi se že pri **neizpremenjeni produkciji obrestoval** delniški kapital z 11.3^o/o, ter sta naša izvedenca trdno prepričana, da poslovni uspehi obeh pivovaren s spredaj navedeno izpremembo in spretnim vodstvom postanejo še mnogo ugodnejši.

Gospoda izvedenca cenita **obe pivovarni s posestvom vred.** nadalje vstevši **vso opravo, sode za zalogo in prevažanje**, vendar **brez fundusa instructusa** na **K 500.000**. Fundus instructus, pivo, slad in hmelj bilo bi posebej upoštevati.

Gospod Simon Kuček, posestnik tvrčke S. Kuketz, se nam nasproti zavezuje da prepusti novi delniški družbi obe svoji pivovarni v Žalcu in v Laškem trgu z vso opravo, kakor spredaj navedeno, nadalje z vsem fundusom glasom dveh inventarijev, katera imamo v rokah, **za skupno svoto K 550.000** in se izjavlja pripravljenim **udeležiti se z jedno tretjino delniškega kapitala pri novi delniški družbi**.

Z ozirom na to, da se bode moralo prevzeti tudi pivo in zaloga drugega blaga še posebej, zvišal se je delniški kapital na **K 600.000**, razdeljen v **3000** popolnoma vplačanih se na imejitetja glasečih delnic po **K 200**, od katerih prevzame $\frac{1}{3}$, to je **1000** delnic a **K 200** tedaj za **K 200.000**, gospod Kuček kot plačilo, tako da ostane za subskripcijo samo **2000** delnic a **K 200**.

Priglasila za delnice podjetja pod tvrčko:

„Delniška družba združenih pivovaren v Žalcu in v Laškem trgu v Ljubljani“

sprejema

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

od 20. oktobra do vštrevši 15. novembra t. l.

in veljajo za subskripcijo naslednji pogoji:

1. Vsak subskribent dobi glasom svoje prijave pripadajoče delnice v nominalni vrednosti, to je à K 200.
2. Pri subskripciji se mora vložiti za vsako podpisano delnico **K 40** kavcije, katera se obrestuje od dne vplačila do 31. marca 1902 po 4°/o; ostalih **K 160** je plačati po prejemu oblastvenega dovoljenja za ustanovitev te delniške družbe v obrokih, katere bode določila »Ljubljanska kreditna banka«. Ako bi se ostali znesek vplačal po 31. marca 1902, je zavezan vsak subskribent plačati ob enem 5°/o tekočih obresti od tega dneva naprej.
3. Delnice so udeležene uže pri poslovanji od 31. marca 1902 nadalje.
4. V slučaju da bi kak subskribent v določenem roku ostalih **K 160** z odpadajočimi obrestmi pri blagajni »Ljubljanske kreditne banke« ne vplačal, konča njegova pravica do subskribiranih delnic, ter je »Ljubljanska kreditna banka« opravičena razglasiti, da je vplačana kavcija zapadla.
5. Po dovršenemu uplačilu subskribiranih delnic bodejo se iste izročile gospodom delničarjem s tekočim dividendnim kuponom opremljene in na imejitelja se glaseče delnice.
6. Po preteku za subskripcijo določenega roka in po dovršeni razdelitvi bode »Ljubljanska kreditna banka« obvestila subskribente, koliko delnic je odpadlo na njihove prijave.
7. Ako bi se nameravana delniška družba, iz katerega vzroka koli najdalje do 1. oktobra 1902 ne ustanovila, je »Ljubljanska kreditna banka« zavezana pri njej vplačane kavcije 4°/o obrestmi od dne vplačila p. p. subskribentom vrniti, s čemer se pravica do izročitve delnic in zaveza k prejemu taistih konča.

Ljubljana, dne 19. oktobra 1901.

Ljubljanska kreditna banka.

Praško domače mazilo

iz lekarne
B. FRAGNER-JA v PRAGI

je stare, najprej v Pragi razširjeno domače zdravilo, katero rane zdravi in varuje čiste, ublažuje vnetje in bolečine ter jih hladi.
1 škatljica po 35 nvc. in 25 nvc., po pošti 6 nvc. več. Razpošilja se vsaki dan.

Proti predplačilu gl. 1.58 se pošlje 4/1 ali 1.68 6/2, ali 2.50 6/1, ali 2.48 9/2 štatej franko na vse postaje avstro-ugarske države.

Vai deli pakovanja no-
sijo zraven vtisnjeno
postavno vloženo var-
nostno znamko.

GLAVNA ZALOGA:

B. Fragner c. kr. dvorni zalagatelj

lekarna pri „Črnem orlu“

Praga, Mala stran, ogel Nerudove ul. 203

Zaloga v lekarnah Avstro-ugarske v TRSTU v le-
karnah: Luciani, E. Leitenburg, P. Prendini,
S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti in A.
Prazmarer.

Razsežno jamstvo

Ludovik Borovnik

tovarna in izdelovalnica precizijskih pušk
Borovlje (Ferlach) Koroško

priloga

svoje najboljše in zanesljive puške vseh zistemov
in kalibrov. Znamenite in ostrižne puške za
šibre, risanje, lovske kratke puške in dvo-
cevke za cele krogle iz dobrega kovanega materijala
najsolidnejše puškarsko ročno delo ter dobro preskušano.
Komade, ki ne ugaajajo, sprejemam nazaj, jih zamenjam
ali pa povrnem denar. Sprejemam v popraviljanje
vse, udelavam cevi v stare puške, nova kopita, pre-
delavam puške za nabijanje od spredaj v take za na-
bijanje od zadaj itd. Pri najsolidnejšem delu
zmerne cene.

Slovenski cenik pošljem na zahtevanje brez-
plačno in franko

Cene zmerne.

Zanesljive osebe

se iščejo za razprodajo patentovanih novosti in iz-
delkov, ki so vsaki redni hiši potrebne.

Konkurence izključene.

Visoka provizija odnosno stalna plača od 120
do 150 K na mesec zagotovljena. Zastop se
lahko ima tudi kot postransko opravilo.

Ponudbe na trdko:

KLIMEŠ & C.o, Praga 1134/II.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

registrirano društvo z omejeno zavezo,

v Gorici

Gospiska ulica hšt. 7., I. nadstr.
v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsacega,
če tudi ni član društva in se obrestu-
jejo po 4 1/2 %, ne da bi se odbijal rentni
davek.

Posojila dajejo se samo članom in sicer na
menjico po 6 % in na vknjižbo po 5 1/2 %

Uradne vsaki dan od 9. do 12. ure dopol-
nje od 2. do 3. ure popol. razven nedel
in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1900. Kron 1.263.563
Poštno-hran. račun št. 837.315.

Trgov.-obrtna registrirana zadruga
z neomejenim jamstvom.

V GORICI, semeniška ul. št. 1., I. nadstr.

Obrestuje hranilne vloge, stalne, ki si
nalože za najmanj jedno leto po 5 %, na-
vadne po 4 1/2 % in vloge na Conto-current
po 3.60 %. Sprejema hranilne knjižice družih
zavodov brez izgube obresti ter izdaja v za-
meno lastne. Rentni davek plačuje zadruga
sama.

Daje posojila na poroštvo ali zastavo na
5letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih
otokih, proti vknjižbi varščine na 10letno
odplačevanje, v tekočem računu po dogovoru.

Sprejema zadrugnike, ki vplačujejo de-
lež po 300 kron po 1 krono na teden, ali
daljših obrokah po dogovoru. Delež se obre-
stujejo po 6.15 %.

Vplačevanje vrši se osebno ali potom
položnic na čekovni račun št. 842.366.

Uradne ure: od 9—12 dopoldne in
od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih
od 9—12. dopoldne.

THE MUTUAL

zavarovalna družba za življenje v New-York-u.

Ustanovljena 1842.

Čisto vzajemna.

Splošno premoženje dne 1. januarja 1901.

1.607,625.487.39 kron.

Čisti dobiček v korist zavarovancev leta 1900.

42,873.909 kron.

Cela pokritna svota za vsa v Avstriji zaključena zavo-
vanja je vložena pri c. kr. ministerijalnemu plačilnemu
uradu na Dunaju.

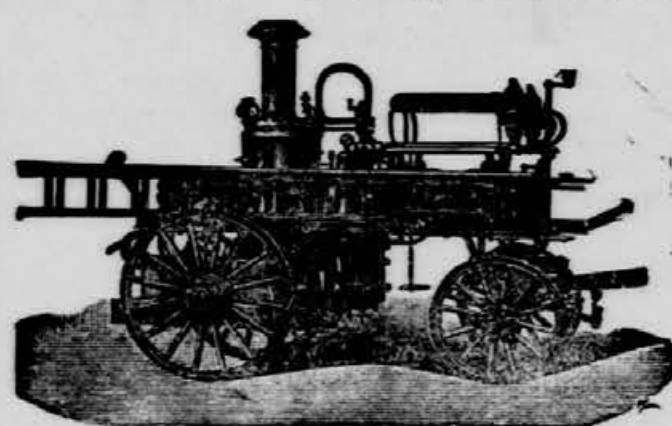
Glavno ravateljstvo za Avstrijo

na Dunaju I., Lobkowitzplatz šte. 1.

Ces. kr. priv. tvornica strojev, brizgalnic, čelad, cevij, pasov
in prva moravska mehanična tkalnica trdke

Czech pri Prostjevi **R. A. SMEKAL-A** Smichov-Praga

podružnica v Zagrebu, Frankopanska ulica 9

priloga slavnim gasilnim dru-
štvom in zasebnikom brizgalnice
vsake vrste, s patentom proti
zmrzlini in priredbo, da na obe
strani vodo sesajo in mečejo.

Parne brizgalice, s katerimi za-
moreta že samo dva človeka de-
lati; izučba lahka in brez maši-
nista. Dalje motorne vozove, apa-
rate za acetilenski plin, brizgalnice
proti peronospori „Vermorel“ po
16 kron, „Avstrija“ po 20 kron
franko na vsako pošto.

Kmetijsko orodje. Izdelki so-
lidni, lepi in po ceni. Uzorci in
ceniki brezplačno.

— Ugodni plačilni pogoji —

Splošno jamstvo

Podružnica R. A. SMEKAL v Zagrebu.

Častim si javiti slavn. občinstvu, da sem prevzel s
1. oktobrom t. l. na lasten račun **trgovino z manifik-
turnim blagom**

sedaj v ulici Barriera vecchia št. 13

odstopljeno mi od ugledne in dobroznane trdke

Fran Hitty.

Imenovana trgovina je na novo bogato založena s
snovmi in suknom najnovejše mode ter sosebno s predmeti
za krojače kakor tudi s perilom in platenino po najzmer-
nejših cenah.

Priporočuje se slavnemu občinstvu beleži se udani

Alojzij Galperti

naslednik Fran Hitty-ja.

V pomoč Salezijancem!

Žrebanje nepreklicno 30. dec. 1901.

EFEKтна LOTERIJA

za zgradbo

zavetišča in odgojevališča v Ljubljani.

Srečka 50 vin.

Srečke se dobivajo

v odborovi pisarni v Ljubljani, Gosposke ulice.

Razprodajalcem popust.

Julij Redersen

izdelovatelj zdravniških pasov in ortopedičnih
aparatur.

Trst. — Via del Torrente št. 858-3. — Trst.

(Nasproti „Isola Chiozza.“)

Kirurgični instrumenti, ortopedični aparati
modrei, umetne roke in noge, berglje, erna-
nični pasovi, elastični pasovi in nogovice,
suspensori, elektroterapevtski aparati, aparati
za umetno dihanje ter predmeti za bolnike

Zaloga

predmetov za kirurški zdravljenja, angleški
predmeti od gumija in nepremočljivih snovij.

Velika zaloga krojnega blaga.

Krojaška zadruga

vpisana zadruga z omejeno zavezo

GORICA Gosposke ulice 7 GORICA

Priporočja vse v to stroko spadajoče
blago ter jamči za pošteno in solidno po-
strežbo.

Cene stalne brez pogajanja.

PODJETJE ZIMOLO - TRST

Prvo podjetje

za pogrebne svečanosti

ustanovljeno leta 1876.

Pisarna: Corso 41 - Zaloga: ul. Istituto 15
Telefon št. 141 - Telefon št. 145

Sprejemajo se pogrebi v veliki gali in I.,
II., III. IV. razreda; prevazi mrličev v tu-
in inozemstvo; katafalki v cerkvah za po-
grebne svečanosti.

Izvršuje pogrebe v popolno črni, v zlato-
črni, srebrno-črni in zlato-modri barvi.

Velika zaloga kovinskih krst, navadnih in
najbogatejših; krst iz trdega lesa s ko-
vinskimi okraski z vloženo cinasto krsto
ali brez nje; lesenih krst; belo in črna
lakiranih; vencev iz umetnih cvetlic v por-
celanu ali biserih.

Prodaja na drobno in na debelo oblek iz
atlase organtini, umetnih cvetlic, napisov
zlato-srebrnih in sploh vsakovrstnih po-
grebnih predmetov.

Svoj k svojim!

Zaloga obuvala

v ulici Riborgo šte. 2.

Pozor okoličani in tukajšnji Slo-
venci! V mojej zalogi vdobite na izbor
najeenejše in okusno izdelano obuvalo.

Sprejemam tudi naročbe po meri.
Za mnogobrojne naročbe se toplo pri-
poroča

Lovrenc Vodopivec.

Svoj k svojim!

M. AITE

trgovina manifakturnega blaga

Trst. — Via Nuova — Trst.

vogal Via S. Lazzaro št. 8.

priloga cenjenim klientom svojo bogato zalogo vsa-
kovrstnega manifakturnega blaga za jesen in zimo
in sicer: suknjo za moške in ženske obleke, flanelo,
barvan in bel barhent, piket za perilo, maje od volne
in bombaža, odeje s podvleko ali volne itd. Bogata
zaloga raznovrstnega perila na meter, nadalje srajce,
ovratniki in ovratnice najnovejše mode, namizni beli
in barvani prti; bela in barvana zagrinjala na meter
ali izgotovljena.

Drobnarije za krojače, kitničarke in šivilje ter
raznovrstni okraski za ženske obleke.

Naročbe za moške obleke po meri z največjo
točnostjo in natančnostjo

Velik izbor blaga za zastave in narodnih
trakov za društvene znake.

Cene brez konkurence

Nadejaje se tudi v prihodnje podpore cenj. od-
jemalcev in sl. občinstva, beležim se najuljudnejše.

M. Aite.

Pozor!

Častim si naznajati slav. občinstvu, da je moja
prodajalnica vedno preskrbljena manifakturnim
blagom vsake vrste in po cenah, da se ne
bojim nikake konkurence

vsaki dan dohaja novo blago.

V nadeji, da me bo slavno občinstvo po-
češčalo z obilnimi obiski, beleži spoštovanjem

F. Dobauschek,

trgovec z manufakturnim blagom.

Via Barriera vecchia 27 v Trstu.

Se govori Slovenski!

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrirano društvo z omejenim poroštvom,

ulica S. Francesco št. 2, I. n.

Telefon 952.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, če
tudi ni ud zadruga in se obrestujejo po 4 %

Rentni davek od hranilnih ulog plačuje
zavod sam. Vloga se lahko po 1 krono.

Posojila dajejo se samo zadrugnikom in sicer
na uknjižbo po 5 1/2 %, na menjico po 6 %
na zastave po 5 1/2 %.

Uradne ure so: od 9—12 dopoldne in od
3—4 popoldne.

Izplačuje se: vsaki dan ob uradnih urah
ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Poštno hranilnični račun 816.004.

JAKOB KLEMENC zaloga manufakturnega blaga.

v Trstu, ulica sv. Antona št. 1.

priloga častitim svojim odjemalcem svojo
prodajalnico, preskrbljeno za jesen in zimo z
vsemi manufakturnimi predmeti, združeno
s krojačnico za gospode.

Sokolska obleka

kompl.

Havelok nepremočljiv

od 10 do 16 gld.

Velik izbor

suknega in bombaž-
nega blaga za moške obleke,
srajce iz žide, volne,
lawn-tenisa, platna
itd., zapetnice, ovrat-
nikov, perila za moške,
ovratnic v vseh barvah
in formah, nogovice,
rut, jopice vseh vrst,
posebno za turiste in
kolosarje, modnih
predmetov, rokavic iz
nitij in kože ter dežni-
kov in solčnikov.

VELIK IZBOR

narodnih in avstrijskih zastav in trakov
za vence v različnih barvah.

Vse po najnižjih cenah.

Na zahtevanje pošljajo se uzorci vseh vrst z dotičnimi
cenami, poštnine prosto.